

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 14 maja 2015 r.

V.812.2.2015.TS

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz

Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze

Rozpatrując wniosek obywatela posiadającego orzeczenie o wskazaniach dla celów korzystania z ulg i uprawnień przez osoby niepełnosprawne, które nie potwierdza prawa do uzyskania karty parkingowej, **Rzecznik Praw Obywatelskich powziął wątpliwości, co do konstytucyjności art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.).** Zgodnie z powołanym przepisem, od orzeczenia powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności ustalającego stopień niepełnosprawności oraz wskazania dla celów korzystania z ulg i uprawnień, wydanego osobie posiadającej orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, nie przysługuje odwołanie. Niemożność wniesienia odwołania od przedmiotowego orzeczenia rodzi obawy, że ustawodawca pozbawił osoby niepełnosprawne konstytucyjnego prawa do zaskarżenia orzeczenia podjętego w pierwszej instancji. Wprawdzie art. 78 Konstytucji RP przewiduje możliwość ustanawiania wyjątków od zasady zaskarżalności orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji, jednak wyjątki te muszą być racjonalnie uzasadnione. Tymczasem, **brak jest logicznych argumentów, które miałyby przemawiać za wyłączeniem prawa do złożenia odwołania od orzeczenia w przedmiocie wskazań do ulg i uprawnień, o którym mowa w art. 5a ust. 2 wspomnianej ustawy.** Należy przy tym zaznaczyć, że orzeczenia powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności o stopniu

niepełnosprawności oraz o niepełnosprawności, które również zawierają rozstrzygnięcie w przedmiocie ulg i uprawnień (art. 6b ust. 3 ustawy), podlegają zaskarżeniu w drodze odwołania.

Brak drogi odwoławczej w odniesieniu do orzeczeń w przedmiocie ulg i uprawnień powoduje, że przedmiotowe orzeczenia nie podlegają kognicji sądów powszechnych. Zgodnie bowiem z art. 6c ust. 8 powołanej wyżej ustawy, odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych przysługuje jedynie od orzeczenia wojewódzkiego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności. Wprawdzie można przyjąć, że orzeczenie powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, o którym mowa w art. 5a ust. 2 w/w ustawy, jako ostateczne w rozumieniu art. 16 § 1 K.p.a., podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego, jednak wówczas mamy do czynienia z sytuacją dualizmu kontroli sądowej orzeczeń rozstrzygających o prawie osób niepełnosprawnych do ulg i uprawnień (kontrolę sprawują sądy powszechne i sądy administracyjne). Wspomniany dualizm prowadzi do zróżnicowania uprawnień procesowych osób kwestionujących orzeczenia w przedmiocie ulg i uprawnień (np. w zakresie składania wniosków dowodowych) oraz dopuszcza funkcjonowanie dwóch różnych modeli orzekania w sprawach o ustalenie stopnia niepełnosprawności oraz wskazań dla celów korzystania z ulg i uprawnień (modelu przyjętego przez sądy powszechne, w którym dominuje orzekanie reformatoryjne oraz modelu orzekania kasacyjnego, charakterystycznego dla sądów administracyjnych). Powstaje zatem wątpliwość, czy tego rodzaju rozwiązania systemowe nie naruszają konstytucyjnego prawa obywateli do równego traktowania przez władze publiczne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2014 r., poz. 1648), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą **o zbadanie zasygnalizowanego problemu oraz wyjaśnienie przyczyn, dla których ustawodawca wyłączył tryb odwoławczy w stosunku do orzeczeń ustalających stopnień niepełnosprawności oraz wskazania do ulg i uprawnień, wydanych osobom legitymującym się orzeczeniem o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów.**

Z poważaniem

Podpis na oryginale